

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Liiketaloustiede, laskentatoimi	Päivämäärä	15.4.2005
Tekijä	Piia Ansas	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	119
Otsikko	Tilintarkastuksen laadunvalvontajärjestelmä ja muutospaineet Suomessa odotuskuiluongelman näkökulmasta		
Ohjaaja(t)	KTT Hannu Schadéwitz KTL Niko Lappalainen		

Tiivistelmä

Tutkimuksen ensisijaisena tavoitteena on esitellä lukijalle, miten Suomessa on päädytty nykyiseen laadunvalvontajärjestelmään, mitä sillä tavoitellaan ja miten se käytännössä toimii. Laadunvalvonnan taustalla voidaan nähdä odotuskuiluongelma. Odotuskuilulla tarkoitetaan sitä, että ns. suuri yleisö odottaa tilintarkastajalta enemmän kuin mitä laki ja tilintarkastajat itse itseltään edellyttävät. Tutkimuksessa tarkastellaan sen vuoksi myös odotuskuilua ja sen syntyhistoriaa. Aikaisemman odotuskuilututkimuksen pohjalta pyritään tekemään johtopäätöksiä siitä, voidaanko kattavalla laadunvalvontajärjestelmällä kaventaa odotuskuilua edes osittain. Tilintarkastusalaa ovat viime vuosina kohdanneet useat muutospaineet. Tutkimuksessa tuodaankin esille lainsäädännön keskeisimmät uudistusehdotukset. Tarkoituksena on myös pohtia, voidaanko ja jos voidaan, niin mitä osa-aluetta odotuskuilusta kaventaa lainsäädännön tiukentumisen ja tarkentumisen keinoin.

Tutkimuksessa keskitytään KHT- ja HTM-tilintarkastajiin ja -yhteisöihin. Tilintarkastusalaa, laadunvalvontaa ja odotuskuiluongelmaa käsitellään Suomen näkökulmasta. Tutkimuksessa käytettävä tutkimusote on käsiteanalyttinen eli tutkimus perustuu aiempaan tilintarkastusalan ammattikirjallisuuteen ja jo olemassa olevaan teoreettiseen aineistoon. Tutkimus on luonteeltaan kuvaileva; sillä pyritään luomaan kattava kuva tilintarkastuksen nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä.

Odotuskuilun osalta tarkastelu suoritetaan aikaisempien tutkimusten pohjalta. Tärkeimmäksi tutkimukseksi nostetaan Trobergin ja Viitasen tutkimus odotuskuilusta Suomessa. Laatua ja laadunvalvontajärjestelmää käsitellään tilintarkastusalaan kohdistuvien lakien, normien ja suositusten pohjalta. Keskeisimpiä lähteitä ovat alan asiantuntijoiden runsas kirjoittelu Tilintarkastus-Revision -lehdessä ja tilintarkastajien ammattiyhdistysten internetsivuilta poimittu materiaali. Lainsäädännön uudistamishanke on myös herättänyt runsaasti keskustelua alan lehdissä. Tämän keskustelun pääkohdat pyritäänkin saattamaan lukijan tietoon.

Odotuskuilu voidaan jakaa kohtuullisuuskuiluun, säännöskuiluun ja suorituskuiluun. Tutkimustulokset osoittavat, että vaikka odotuskuilua pystytään tuskin koskaan täysin umpeuttamaan, on sen jokaista osa-aluetta mahdollista kaventaa jonkin verran. Tärkeänä asiana tässä on tilintarkastajien ja sidosryhmien välinen yhteistyö. Odotuskuilua olisikin mahdollista kaventaa erityisesti koulutuksen ja rakentavan keskustelun kautta. Kattavalla laadunvalvontajärjestelmällä ja lainsäädännön kehityksellä voidaan myös osittain kaventaa odotuskuilua. Kaventamisyrittämissä pitää huomioida ennen kaikkea kokonaistilanne. Eli vaikka kuilua pystyttäisiinkin kaventamaan jonkun sidosryhmän odotuksien osalta, saattaa se puolestaan kasvaa jonkin toisen sidosryhmän odotuksien osalta.

Asiasanat	tilintarkastus, laadunvalvonta, odotuskuilu
Muita tietoja	